

29.05.2024

Dnrot

113/03.04.04.04.10/2024

128/03.04.04.04.10/2024

130/03.04.04.04.10/2024

133/03.04.04.04.10/2024

Asia

Kunnallisvalitus

Valittajat

Petteri Laaksonen, Rautjärvi, asiakumppaneineen

Jenni Rautio, Rautjärvi

Jemina Wulff, Rautjärvi

Orsolya Kerekes, Rautjärvi

Valituksenalainen päätös

Rautjärven kunnanvaltuusto 11.12.2023 § 56

Kunnanvaltuusto on päätöksellään hyväksynyt vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2026.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025–2026 asiakirjan käyttötalousosassa (s. 29) on mainittu talouden tasapainottamisen keinona muun ohella seuraavaa:

Hyvinvoinnin edistämisen toimialan talouden tasapainottamishdotuksia vuodelle 2024 ovat aikuisten perusopetukseen varatun 35 000 euron jättäminen budjetista pois ja/tai Asemanseudun (Otsola) 1.–2. luokan alkuopetuksen siirtäminen Simpeleen koululle lukuvuodesta 2024–2025 alkaen, jolloin 5 kuukauden säästö on noin 35 000 euroa. Lukuvuonna 2024–2025 1. luokan oppilaita on 0 ja 2. luokan oppilaita 5 Otsolassa. Hyvinvointilautakunta ehdottaa, että Otsolan 1.–2. luokkien alkuopetuksen siirtoa ei toteuteta lukuvuoden 2024 alusta, vaan Asemanseudulle tehdään palveluverkkoselvitys 31.5.2024 mennessä. Hyvinvoinnin toimialan talouden tasapainottamistoimenpiteenä käytetään pelkästään aikuisten perusopetukseen varatun 35 000 euron poistamista budjetista. Kunnanhallitus ei esitä kunnanvaltuustolle eikä ota huomioon hyvinvointilautakunnan ehdotusta palveluverkkoselvityksestä.

Asian tausta

Kunnanvaltuusto on 11.11.2019 (§ 46) päättänyt hyväksyä kunnanhallituksen esityksen mukaisesti:

- esitetyn suunnitelman Rautjärven aseman koulun lakkauttamisesta, opetuksen järjestämisestä sekä toiminnan integroinnista esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen
- Rautjärven aseman koulun lakkauttamisen 1.8.2020 lukien, jonka jälkeen Rautjärven kunnan ainoa perusopetusta antava koulu on Simpeleen koulu ja 3.–6. luokkien oppilaat sijoitetaan Simpeleen koulun opetusryhmiin.
- Rautjärven Asemaseudulle perustettavan Simpeleen koulun erillisen alkuopetuksen ryhmän 1.–2. luokkien oppilaille, jonka toiminta integroidaan varhaiskasvatuksen esiopetusryhmän kanssa.

Itä-Suomen hallinto-oikeus on 2.6.2020 antamallaan päätöksellä nro 20/0286/2 hylännyt kunnanvaltuuston päätöksestä 11.11.2019 § 46 tehdyn valituksen.

Asian käsittelyn aikaisemmat vaiheet

Kunnanhallitus on 20.11.2023 (§ 186) kokouksessaan käsitellyt kunnan talousarviota 2024 ja on päättänyt muun ohella merkitä tiedoksi talousarvion 2024 laadintatilanteen ja on ohjeistanut talousarvion 2024 sopeuttamiskohteista. Kunnanhallituksen päätöksen valmistelutekstissä on muun ohella todettu, että talousarvion tilanne 16.11.2023 on 138 382 euroa alijäämäinen. Valmistelusta puuttuvat vielä ympäristöterveydenhuollon ja ympäristötoimen kustannukset. Hyvinvoinnin toimialan talouden tasapainottamisehdotuksia vuodelle 2024 ovat aikuisten perusopetukseen varatun 35 000 euron jättäminen budjetista pois ja/tai Asemaseudun (Otsola) 1.–2. luokan alkuopetuksen siirtäminen Simpeleen koululle lukuvuodesta 2024–2025 alkaen, jolloin säästetään yhden määräaikaisen opettajan ja yhden määräaikaisen koulunkäynninohjaajan palkkakustannukset. Lukuvuonna 2024–2025 1. luokan oppilaita on 0 ja 2. luokan oppilaita 5 Otsolassa.

Hyvinvointilautakunta on 28.11.2021 (§ 90) kokouksessaan keskustellut hyvinvoinnin toimialan talouden tasapainottamistoimenpiteistä ja merkinnyt ne tiedokseen. Lisäksi hyvinvointilautakunta on päättänyt ehdottaa, että Otsolan 1.–2. luokan alkuopetuksen siirtoa Simpeleen koululle ei toteuteta lukuvuoden 2024 alusta vaan Asemaseudulle tehdään palveluverkkoselvitys 31.5.2024 mennessä koskien alkuopetuksen (Otsola) ja varhaiskasvatuksen (Karhunpesä) tulevaisuutta. Hyvinvoinnin toimialan talouden tasapainottamistoimenpiteenä käytetään pelkästään aikuisten perusopetukseen varatun 35 000 euron poistamista budjetista.

Kunnanhallitus on 4.12.2023 (§ 210) kokouksessaan muun ohella käsitellyt vuoden 2024 talousarviota sekä taloussuunnitelmaa 2025–2026 ja päättänyt esittää sen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kunnanvaltuusto on valituksenalaisella päätöksellään 11.12.2023 § 56 hyväksynyt vuoden 2024 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2026.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Laaksosen ja asiakumppaneiden valitus (Dnro 113/2024)

Valtuuston päätös on kumottava ja talousarvio ja taloussuunnitelma on palautettava uudelleen valmisteltavaksi. Otsolan 1.–2. luokan alkuopetuksen siirtäminen Simpeleen koululle tulee käsitellä hyvinvointilautakunnan kannan mukaisesti. Päätöksen täytäntöönpano on keskeytettävä.

Valittajat ovat perustelleet vaatimuksiaan muun ohella seuraavasti:

Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Opetuksen nopeutettu lopettaminen talousarviossa ei toteuta kunta- eikä hallintolain vaatimuksia eikä niistä ole esitetty selvityksiä. Päätös ei noudata hyväksyttyä kuntastrategiaa, jossa todetaan kunnan arvojen olevan avoimuus, yhteisöllisyys ja vastuullisuus. Muutosta ei ole valmisteltu avoimesti eikä siitä ole käyty keskustelua valtuustossa. Päätös hajottaa myös Rautjärven yhteisöllisyyttä. Enemmistöpäätöksillä tehdyt Simpeleen kehittämistoimet ja palvelujen alas ajaminen Rautjärven aseman seudun keskustassa ovat järjestelmällisesti kuihduttaneet elinvoiman kunnan potentiaalisesti elinvoimaisemmalta alueelta. Talousarvion muutos (38 000 euroa) on ollut tavoiteltuun päämäärään nähden suhteeton, kun kunnan toimintakulut vuonna 2023 olivat 8,1 miljoonaa euroa ja nousevat vuonna 2024 8,5 miljoonaan euroon. Hallintolainkäyttölain 59 §:n mukaan päätös voidaan kantelun johdosta poistaa.

Raution valitus (Dnro 128/2024)

Päätös on kumottava ja asia on palautettava uudelleen valmisteltavaksi. Kunnan on korvatta valituksen laatimisesta aiheutuneet kulut 850 euroa lisättyinä hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksulla.

Valitusta on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Päätöstä valmisteltaessa on rikottu yleisiä oikeusperiaatteita, mitä tulee vaikutusten arviointiin ja niistä tiedottamiseen päätöksentekijöille sekä asianosaisten kuulemiseen. Päätöksellä on muutettu aikaisempia päätöksiä ja rikottu aikaisempia lupauksia kuulematta asianosaisia ja selvittämättä muutosten vaikutuksia. Asiassa ei ole kuultu opiskeluhuoltoryhmää. Lapsivaikutusten arviointi ja koulumatkoihin liittyvä selvitys on jätetty kokonaan tekemättä. Vanhemmille annetun lupauksen vastaisesti opetus on päätetty lopettaa kevätlukukauden 2024 lopussa. Muodollisesti asiasta teki päätöksen koulun rehtori. Tuotakaan päätöstä tehtäessä lasten vanhempia ei kuultu, eikä lapsivaikutuksia selvitetty.

Kunnanhallitus on käsitellyt 20.11.2023 (§ 186) vuoden 2024 talousarviota ja vasta tuolloin nostettiin ensimmäistä kertaa esiin Asemanseudun 1.–2. luokkien siirtäminen Simpeleelle. Hallitukselle ei ole avattu suunnitelmasta mitään muuta kuin opettajan ja koulunkäynninohjaajan palkkakustannusten säästö. Rehtori ja kunnan hyvinvointijohtaja kutsuivat Wilma-viestillä 21.11.2023 koolle Asemanseudun koulun 1. luokan oppilaiden huoltajat ja tilaisuus pidettiin lopulta 8.12.2023. Kutsun sisältö antoi ymmärtää, että kunnanhallitus olisi jo tehnyt asiasta päätöksen. Kutsussa myös nimenomaisesti todettiin, ettei kyseessä ole yleisötilaisuus.

Hyvinvointilautakunta on kokouksessaan 28.11.2023 § 90 ehdottanut, ettei esitettyä opetuksen siirtoa toteutettaisi. Valtuutetuilla ei ole ollut tietoa valmistelun ja kuulemisten puutteista. Päätös loukkaa valittajan ja hänen perheensä henkilökohtaista etua ja oikeutta. Yllättäen tehdyn päätöksen myötä valittaja joutuu suunnittelemaan arkensa ja perhekohtaisen koulu- ja hoitomatkahuollon uudelleen, entistä kalliimmalla sekä muuta työ- ja vapaa-aikaansa rajoittaen.

Wulffin valitus (dnro 130/2024)

Päätös on kumottava ja asia on palautettava uudelleen käsiteltäväksi. Kunta tulee velvoittaa korvaamaan valituksesta mahdollisesti aiheutuvat hallinto-oikeuden oikeudenkäyntikulut.

Valitusta on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Valtuusto on päätöksellään poistanut rahoituksen Otsolan 1.–2. luokan alkuopetusryhmältä ja on siirtänyt oppilaat Simpeleen koululle vuotta aikaisemmin kuin kuntalaisille oli luvattu. Kunnan tulee noudattaa hyvää hallintotapaa, jolla varmistetaan, että asiat valmistellaan ja käsitellään vaatimukset täyttävällä tavalla. Kuntalaisten tulee saada riittävät selvitykset, jotta kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet täyttyvät. Kuntalaisille tulee varata tilaisuus lausua mielipiteensä ja tulla kuulluksi asiassa. Valituksenalaisessa päätöksessä on rikottu näitä oikeusperiaatteita. Valittajaa perheineen ei ole kutsuttu kuulemistilaisuuteen, koska Wilma-viestillä välitetty kutsu on lähetetty vain 1. luokan oppilaiden vanhemmille. Viestissä on lisäksi kielletty muita kuntalaisia saapumasta tilaisuuteen. Valittajan lapsi on saman palveluyksikön varhaiskasvatusyksikössä ja päätös tulee siten vaikuttamaan perheen tulevaisuuden suunnitteluun ja elinkeinon harjoittamiseen. Valittajan tiedonsaantioikeutta on rikottu, eikä valittaja ole saanut vaikuttaa asian valmisteluun tai ilmaista mielipidettään asiassa.

Kerekesin valitus (dnro 133/2024)

Päätös on kumottava ja asia on palautettava uudelleen valmisteltavaksi. Kunta tulee velvoittaa korvaamaan valituksen laatimisesta aiheutuneet hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksut.

Valitusta on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Otsolan 1.–2. luokan alkuopetuksen siirtämistä Simpeleen koululle koskevassa asiassa ei ole noudatettu hallintolain 34 §:ää, jonka mukaan asianosaisille tulee varata tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Päätöstä tehtäessä on rikottu hallintolain yleistiedoksiantoa koskevia säännöksiä, koska kutsu kuulemistilaisuuteen on lähetetty vain 1. luokan oppilaiden vanhemmille. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia on rikottu, koska kutsussa on nimenomaan kerrottu, että tapaaminen ei ole yleisötilaisuus. Alkuopetuksen siirtämistä ei ole koskaan valmisteltu sille kuuluvassa toimielimessä ja sovitun aikataulun aikaistamisen valmistelusta ei ole tiedotettu missään. Valittajaa ja hänen perhettään on estetty saapumasta 8.12.2023 pidettyyn tilaisuuteen.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Kunnanhallitus on antanut lausunnot, joissa se on katsonut, että valitukset oikeudenkäyntikuluvaatimuksineen tulee hylätä. Lisäksi kunnanhallitus on muun ohella todennut, että talousarviopäätöksellä ei ole ratkaistu Otsolan alkuopetusryhmän lakkauttamista, vaan on asetettu taloudellinen ja toiminnallinen tavoite hyvinvointilautakunnalle ja Simpeleen koulun rehtorille. Asiassa on ollut kysymys oppilaiden opetuspaikan muuttamisesta ja siitä ilmoittamisesta, eikä tällaiseen päätökseen voi hakea muutosta. Ainoana pätevänä valitusperusteena valituksissa on esitetty, että kunnanvaltuuston talousarviopäätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lausunnoissa on lisäksi tuotu esiin, ettei kunta ole vuonna 2019 tekemässään kouluverkkopäätöksessä sitoutunut mihinkään määräaikaan Asemanseudun alkuopetusryhmän ylläpidossa. Kunnanhallitus on joutunut nopeasti hakemaan säästöjä, jonka vuoksi ei ole ollut mahdollista järjestää keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia oppilaiden huoltajille kuin vasta valtuuston kokouksen esityslistan julkaisemisen jälkeen. Tilaisuudesta on kerrottu valtuuston kokouksessa. Rehtorin tehtävänä on kuulla oppilaiden huoltajia, kun ratkaisu opetuspaikan osoittamisesta tehdään.

Valittajat ovat antaneet vastaselitykset. Rautio on vastaselityksessään täsmentänyt oikeudenkäyntikuluvaatimukseksi 1350 euroa lisätynä oikeudenkäyntimaksulla.

Vastaselitykset on annettu tiedoksi kunnalle.

Wulffille on varattu tilaisuus täydentää oikeudenkäyntikuluvaatimustaan. Lausumaa ei ole annettu.

Kunnalle on varattu tilaisuus lausua oikeudenkäyntikuluvaatimuksista. Lausumaa ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa Rautjärven kunnanvaltuuston päätöksen 11.12.2023 § 56 siltä osin, kun talousarviossa on päätetty Asemanseudun (Otsola) 1.–2. luokan alkuopetuksen siirtämisestä Simpeleen koululle lukuvuodesta 2024–2025 alkaen.

Hallinto-oikeus velvoittaa Rautjärven kunnan korvaamaan Jenni Raution oikeudenkäyntikulut kohtuulliseksi arvioidulla 1 350 eurolla. Oikeudenkäyntikuluvaatimus hylätään enemmälti.

Hallinto-oikeus hylkää Wulffin ja Kerekesin oikeudenkäyntikuluvaatimukset.

Asian näin päättyessä lausuminen täytäntöönpanon kieltämistä koskevasta vaatimuksesta raukeaa.

Perustelut

Päätöksen valituskelpoisuus

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kunta on lausunnoissaan esittänyt, että valituksenalaisella päätöksellä on valituskelpoisesti ratkaistu ainoastaan vuoden 2024 talousarvion määräraha perusopetukseen sekä kunnanvaltuuston ja kuntalain 110 §:n edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet. Koska Simpeleen koulu on Rautjärven kunnan ainoa perusopetusta antava koulu ja perusopetuslain edellyttämät edellytykset opetuspaikan sijainnista täyttyvät, asiassa on lausunnon mukaan kyse saman koulun oppilaiden opetuspaikan muuttamisen ilmoittamisesta ja siten koulun sisäisiin järjestelyihin kuuluvasta asiasta, eikä Asemanseudun (Otsolan) alkuopetuksen ryhmän lakkauttamisesta ole ollut tarpeen tehdä valituskelpoista hallinnollista päätöstä. Opetuspaikan osoittamisesta ei saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, joten siitä ei perusopetuslain 42 a §:n mukaisesti voi hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen. Kunnan näkemyksen mukaan ainoana tutkittavaksi tulevana valitusperusteena valituksissa on siten esitetty, että kunnanvaltuuston talousarviopäätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Kunnanvaltuusto on 11.11.2019 (§ 46) muun ohella päättänyt lakkauttaa Rautjärven aseman koulun. Samalla päätöksellä kunta on perustanut Asemanseudulle 1.–2. luokkien oppilaille Simpeleen koulun erillisen alkuopetuksen ryhmän (Otsola), jonka toiminta on integroitu varhaiskasvatuksen esiopetusryhmän kanssa. Kunnanvaltuuston mainitun päätöksen perusteella 1.–2. luokkien oppilaiden opetus on siten edelleen jatkunut Asemanseudun koululla Simpeleen kouluun kuuluvassa erillisessä toimipisteessä, jonka toimintaan kunta on osoittanut omat määrärahat.

Hallinto-oikeus toteaa, että opetuksen järjestämisen lopettaminen tietyllä paikkakunnalla on sellainen kunnan kouluverkkoa koskeva asia, josta on

tehtävä nimenomainen päätös. Tällaisessa päätöksessä ei ole asiallisesti kysymys perusopetuslain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta lähikoulun tai opetuspaikan osoittamisesta oppivelvolliselle. Eri asia on, että koulun tai opetuspaikan lakkauttamisen jälkeen tai lakkauttamisen yhteydessä kunnan tulee osoittaa oppivelvolliselle uusi lähikoulu tai opetuspaikka.

Kunta on lausunnossaan tuonut esiin, ettei talousarviopäätöksessä ole ratkaistu Asemanseudun alkuopetusryhmän lakkauttamista vaan on asetettu taloudellinen ja toiminnallinen tavoite hyvinvointilautakunnalle ja Simpeleen koulun rehtorille. Hallinto-oikeus toteaa, että valtuusto on valituksenalaisella talousarvion hyväksymistä koskevalla päätöksellään hyväksynyt talouden tasapainottamiskeinona sen, että Asemanseudun 1.–2. luokkien alkuopetus siirtyy Simpeleen koululle lukuvuodesta 2024–2025 alkaen ja on päättänyt, ettei se enää osoita määrärahoja Asemanseudun alkuopetusryhmään. Asiassa saadusta selvityksestä käy ilmi, että kunta on järjestänyt ennen valtuuston talousarviopäätöstä kuulemistilaisuuden 8.12.2023 liittyen alkuopetusryhmän lakkauttamiseen ja opetuksen siirtämiseen Simpeleen koululle syksystä 2024 lukien. Tämä puhuu sen käsityksen puolesta, että kunta on itsekin mieltänyt päättävänsä talousarvion hyväksymisen yhteydessä myös Asemanseudun alkuopetuksen lopettamisesta. Kun otetaan huomioon lisäksi se kunnan käsitys, ettei Asemanseudun alkuopetuksen ryhmän lakkauttamisesta ole enää tarpeen tehdä muita päätöksiä, on katsottava, että kunnan hyväksymä talousarvio 2024 on sisältänyt lopulliseksi tarkoitetun päätöksen Asemanseudun alkuopetusryhmän lakkauttamisesta. Myös valittajien oikeusturva ja kunnan toiminnan lainmukaisuuden valvonta edellyttävät mahdollisuutta tehdä kunnallisvalitus talousarvion hyväksymispäätöksestä Asemanseudun alkuopetusryhmän lakkauttamisen osalta. Näin ollen valtuuston valituksenalainen päätös sisältää valituskelpoisen päätöksen opetuspaikan lakkauttamisesta.

Vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 22 §:n 1 momentin mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä.

Kuntalain 29 §:n 1 momentin mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämisestä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja

oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Hallintolain 11 §:n mukaan hallintoasiassa asianosainen on se, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 41 §:n 1 momentin mukaan, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Pykälän 2 momentin mukaan asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Pykälän 3 momentin mukaan asian vireilläolosta ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos se vaarantaa ratkaisun tarkoituksen toteutumisen tai aiheuttaa muuta merkittävää haittaa taikka jos se on ilmeisen tarpeetonta.

Asiasta saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Rautio, Wulff ja Kerekes ovat valituksissaan esittäneet, ettei asianosaisia ole kuultu asianmukaisesti ennen päätöksentekoa ja ettei alueen asukkaille ja niille tahoille, joiden toimintaan muutos olennaisesti vaikuttaa, ole annettu mahdollisuutta osallistua päätöksen valmisteluun tai lausua muutoinkaan kantaansa asiassa. Valitusten mukaan asiassa ei ole siten varattu riittäviä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Perusopetuslaissa säädetään kunnan velvollisuudesta järjestää perusopetusta. Perusopetuksen oppilailla ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti oikeutta saada opetutusta tietyssä toimintayksikössä. Siten perusopetuksen oppilaat ja heidän huoltajansa eivät ole hallintolain 11 §:ssä tarkoitettuja asianosaisia opetuksen järjestämipaikan lakkauttamista kokevassa asiassa, joita tulisi kuulla hallintolain 34 §:ssä säädetyllä tavalla. Päätös ei ole myöskään suoraan vaikuttanut varhaiskasvatuksen lasten vanhempien, opetushenkilöstön tai alueen asukkaiden ja elinkeinonharjoittajien oikeuksiin tai velvollisuuksiin hallintolaissa tarkoitettulla tavalla, eikä myöskään heille ole tarvinnut varata tilaisuutta tulla kuulluksi hallintolain 34 §:n mukaisesti.

Kuntalain 22 ja 29 §:issä säädettyjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien laajuus ja tavat ovat kunnan harkinnassa. Kyseiset säännökset asettavat kunnalle yleisen velvollisuuden huolehtia tiedottamisesta ja osallistumisen mahdollistamisesta, mutta eivät sellaista yksittäisen asian käsittelyä koskevaa menettelyvaatimusta, jonka

laiminlyöminen voisi johtaa koulun toimipisteen lakkauttamista koskevan päätöksen kumoamiseen. Sen sijaan hallintolain 41 § sisältää yksityiskohtaisemman velvollisuuden tiedottaa asian vireillä olosta silloin, kun asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin.

Koulujen lakkauttamisella voi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan olla hallintolain 41 §:n 1 momentissa tarkoitettu huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten oloihin. Hallinto-oikeus katsoo, että opetuksen järjestämispaikan lakkauttaminen rinnastuu tältä osin koulun lakkauttamiseen ja Asemanseudun alkuopetuksen lakkauttamista koskevan asian valmistelussa on siten pitänyt varata tällaisille henkilöille tilaisuus saada tietoa asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Asiasta saadusta selvityksestä käy ilmi, että Asemanseudun alkuopetusryhmän tilanteesta on käyty kunnassa keskustelua ja 18.4.2023 pidetyssä kunnan tiedotustilaisuudessa on keskusteltu muun ohella siitä, että syksyllä 2023 aloittavat alkuopetuksen oppilaat käyvät 1–2 luokat Asemanseudulla. Hallinto-oikeus toteaa, ettei asiassa ole sen sijaan ilmennyt, että Asemanseudun alkuopetusryhmän lakkauttamisesta syksystä 2024 alkaen olisi käyty kunnassa keskustelua, tai että Asemanseudun alkuopetusryhmän lakkauttaminen syksystä 2024 alkaen olisi muutoinkaan ollut kunnassa esillä. Esitetyn selvityksen perusteella asia on noussut esiin vasta kunnanhallituksen käsitellessä asiaa kokouksessaan 20.11.2023. Tämän jälkeen Asemanseudun ensimmäisen vuosiluokan oppilaiden huoltajille on 21.11.2023 lähetetty Wilma-viesti, jossa on kerrottu oppilaiden siirtymisestä Simpeleen koululle 1.8.2024 alkaen ja on kutsuttu ensimmäisen vuosiluokan oppilaiden huoltajat Asemanseudun koululla pidettävään keskustelutilaisuuteen. Kutsun mukaan huoltajille järjestetään 13.12.2023 mahdollisuus keskustella asiasta ja esittää kysymyksiä. Mahdollisia kysymyksiä tai kommentteja voi esittää ennen tilaisuuttakin. Tämän lisäksi huoltajille on lähetetty 29.11.2023 Wilma-viesti, jossa on kerrottu keskustelutilaisuuden muuttuneesta ajankohdasta ja on mainittu muun ohessa, ettei tapaaminen ole yleisötilaisuus. Keskustelutilaisuus on pidetty lopulta 8.12.2023 eli vain muutama päivä ennen valituksenalaisen päätöksen tekemistä 11.12.2023.

Asiassa saadusta selvityksestä ei käy ilmi, että muille kuin 1. vuosiluokan oppilaiden vanhemmille olisi varattu tilaisuus lausua mielipiteensä Asemanseudun alkuopetusryhmän lakkauttamiseen liittyen. Esitetyn selvityksen perusteella asiaan liittyen ei ole myöskään pidetty esimerkiksi yleisötilaisuuksia, eikä asiasta ole muutoinkaan tiedotettu ennen päätöksentekoa. Hallinto-oikeus toteaa, että myös muilla alueen asukkailla kuin Asemanseudun opetusryhmän 1. luokan oppilaiden vanhemmilla on ollut tarve saada tietoja asian valmistelusta ja mahdollisuudestaan vaikuttaa siihen. Asian vireilläolosta ilmoittaminen yksinomaan 1. luokan oppilaiden vanhemmille ei ole ollut riittävää tavoittamaan kaikkia ratkaisun vaikutuspiirissä olevia osallisia. Hallinto-oikeus katsoo, ettei Asemanseudun alkuopetuksen lakkauttamisen vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä asiaan liittyen ole siten ilmoitettu asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Asemanseudulla järjestettävän alkuopetuksen lakkauttamista koskevan asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä ei ole edellä lausuttu huomioden ilmoitettu hallintolain 41 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Se seikka, että 1. vuosiluokan huoltajille järjestetystä tilaisuudesta saatu selvitys on tuotu esiin kunnanvaltuustolle sen käsitellessä talousarviopäätöstä, ei ole korjannut vaikuttamismahdollisuuksien varaamisessa olleita virheitä. Kunnanvaltuuston päätös on siten syntynyt vaikuttamismahdollisuuksien varaamisen laiminlyömisestä johdosta virheellisessä järjestyksessä ja se on Asemanseudun 1.–2. luokan alkuopetusryhmän siirtämisen osalta kumottava.

Kunnanvaltuuston päätöksen tultua vaikuttamismahdollisuuksien varaamatta jättämistä koskevalla perusteella kumotuksi muista valitusperusteista ei ole tarpeen lausua.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos valittajat joutuisivat itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Raution oikeudenkäyntikuluvaatimusta on pidettävä määrältään kohtuullisena. Raution ja Kerekesin vaatima oikeudenkäyntimaksu ei tule oikeudenkäyntikuluina korvattavaksi, koska valituksen tultua hyväksytyksi ei oikeudenkäyntimaksua tuomioistuinmaksulain 9 §:n 3 kohdan mukaan peritä. Wulff on vaatinut, että kunta tulee velvoittaa korvaamaan valituksesta mahdollisesti aiheutuvat oikeudenkäyntikulut. Koska Wulff ei ole hänelle varatusta tilaisuudesta huolimatta täydentänyt oikeudenkäyntikuluvaatimustaan, eikä oikeudenkäyntimaksua asiassa peritä, on Wulffin oikeudenkäyntikuluvaatimus hylättävä. Rautjärven kunta on velvoitettava korvaamaan siten Raution kohtuullisena pidettävät oikeudenkäyntikulut edellä ratkaisuosioista ilmenevällä tavalla.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Kuntalain 142 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jukka Hartikainen, Marika Turunen ja Toni Nykänen.

Esittelevä jäsen

Toni Nykänen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Petteri Laaksonen, sähköpostitse antopäivänä Hallintolain 56 §:n 2 momentin ja 68 §:n 1 momentin mukaan on valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan Petteri Laaksosen tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä valituskirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä tai sen viivästymisestä aiheutuneen vahingon, sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi.
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Päätös	Jenni Rautio / VT Asko Imppola, sähköpostitse antopäivänä Karjalan Lakipalvelu
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Päätös	Jemina Wulff, sähköinen tiedoksianto
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Päätös	Orsolya Kerekes, postitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
Jäljennös maksutta	Rautjärven kunnanvaltuusto / kunnanhallitus, sähköpostitse antopäivänä Kunnan on kuntalain 142 §:n mukaan viipymättä julkaistava ilmoitus tästä päätöksestä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.